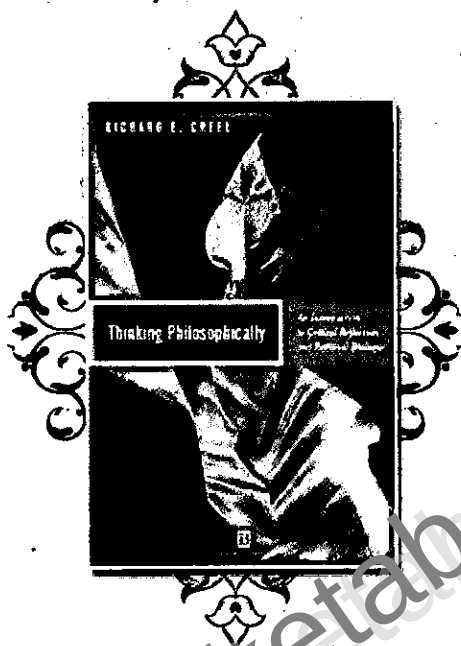

این کتاب ترجمه‌ای است از:
Thinking Philosophically
by Richard E. Creel

کریل، ریچارد، ۱۹۴۰ - م.
بیابید فلسفه بورزیم/ درآمدی بر تامل انتقادی و گفت‌وگوی عقلانی/ ریچارد کریل؛
[ترجمه] محمد کیوانفر.
۴۵۴ ص - (دانشگاه ادیان و مذاهب: ۱۱۹)

ISBN: 978-600-6730-14-1

عنوان اصلی: Thinking philosophically : an introduction to critical
reflection and rational dialogue , 2001.

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا.
نمایه.

چاپ اول.

۱. فلسفه - مقدمات - الف. کیوانفر، محمد ۱۳۵۴ - مترجم. ب. دانشگاه ادیان و مذاهب.

ج. عنوان.

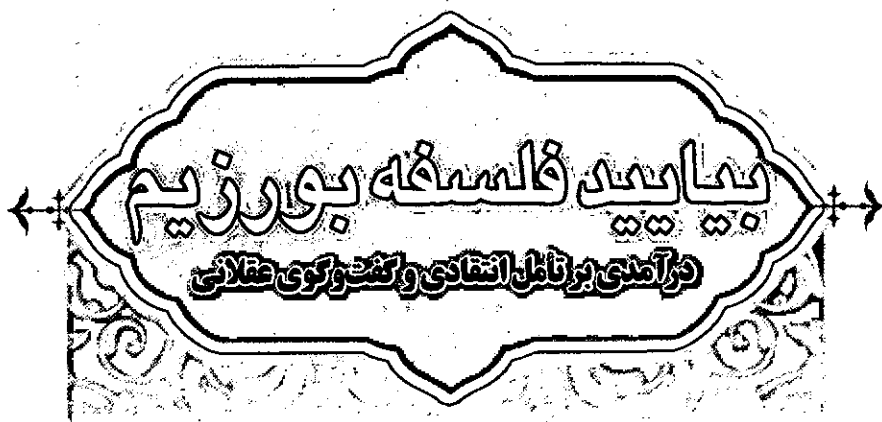
۱۰۰

۹ پ ۲۱ / ۴ BD

۱۳۹۳

۳۴۳۱۴۴۶

کتابخانه ملی ایران

تأليف: ریچارد

مترجم

محمد کیوانفر

اشارات

دانشگاه ادیان و مذاهب

اشارات
دانشگاه ادیان و مذاهب

۱۱۹

بیابید فلسفه بورزیم درآمدی بر تأمل انتقادی گفت‌وادی عقلانی

- مؤلف: ریچارد کریل
- مترجم: محمد کیوانفر
- تهیه: پژوهشکده ادیان و مذاهب
- ناشر: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب
- نوبت چاپ: اول، بهار ۱۳۹۳
- چاپ: نگارش
- شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
- قیمت: ۱۷۰۰۰ تومان
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۳۰-۱۴-۱
- حق چاپ و نشر محفوظ است.

● مراکز پخش:

تهران، خ انقلاب، بین خ ابوریحان و فلسطین، بن بست مهارت، پلاک ۱
طبقه زیر زمین، پکتا (پخش کتب اسلامی و انسانی) تلفن: ۶۶۹۷۳۲۰۳ (۰۲۱)
قم، پردیسان، روبه‌روی مسجد امام صادق (ع)، دانشگاه ادیان و مذاهب.
تلفن: ۱۳ - ۳۲۸۰۲۶۱۰ (۰۲۵)، نمابر: ۳۲۸۰۳۱۷۱ (۰۲۵)

فهرست

بخش اول: فرافلسفه

۱۹	۱. مقدمه.....
۱۹	سه شیوه پرداختن به فلسفه.....
۲۱	ماهیت فلسفه.....
۲۳	سه مسأله اساسی فلسفه.....
۲۸	بناکردن فلسفه‌ای از آن خود.....
۲۹	یادداشت.....
۲۹	برای مطالعه بیشتر:.....
۳۱	۲. فلسفه چیست؟.....
۳۱	پیش از فلسفه.....
۳۳	سرچشمه‌های تاریخی فلسفه غرب.....
۳۶	معنای واژه «فلسفه».....
۳۷	مسائل و حوزه‌های اساسی فلسفه.....
۴۱	ارتباط متقابل مسائل فلسفی.....
۴۳	تعریفی از فلسفه.....
۴۵	واژه‌های کلیدی حوزه‌های فلسفی.....
۴۶	پرسش‌ها و گزاره‌های نمونه در حوزه‌های مختلف.....
۴۷	یادداشت‌ها.....
۴۷	برای مطالعه بیشتر.....
۴۹	۳. چرا به فلسفه می‌پردازیم؟.....
۴۹	انگیزه معرفتی.....
۵۰	انگیزه پالایشی.....
۵۲	انگیزه عرفانی.....
۵۴	انگیزه خردمندی.....

۵۵	انگیزه شادی طلبی
۵۶	یادداشت‌ها
۵۶	برای مطالعه بیشتر
۵۷	۴. دو علت اساسی رویکرد به فلسفه
۶۱	کنجکاوی
۶۱	ابهام، دوا حساسی و چندمعنایی
۶۲	یادداشت
۶۲	برای مطالعه بیشتر
۶۳	۵. عقل، فلسفه و دیگر رشته‌ها
۶۳	افزوده‌ای بر تعریف فلسفه
۶۳	فلسفه و دین
۶۵	فلسفه و علم
۶۹	فلسفه و ریاضیات
۷۰	فلسفه و تاریخ
۷۱	برای مطالعه بیشتر
۷۳	۶. روش‌های فلسفه‌ورزی
۷۴	روش سقراطی
۷۶	برشمردن جای گشت‌ها
۷۹	گفت‌وگوی عقلانی
۸۳	یادداشت‌ها
۸۳	برای مطالعه بیشتر
۸۵	۷. فعالیت‌های فیلسوفان
۸۶	روشنگری
۸۹	تحلیل
۹۰	ترکیب‌سازی
۹۱	توصیف
۹۴	نظروورزی [تأمل]
۹۷	توصیه
۱۰۰	نقدی
۱۰۳	یادداشت‌ها

۱۰۴.....	برای مطالعه بیشتر.....
۱۰۷.....	۸. نگرش فلسفی سالم.....
۱۰۷.....	دغدغه‌مند نه بی تفاوت.....
۱۰۹.....	شجاع نه ترسو.....
۱۱۰.....	باز نه بسته.....
۱۱۱.....	سپاسگزار نه خشمناک.....
۱۱۲.....	فعال نه منفعل.....
۱۱۴.....	یادداشت‌ها.....
۱۱۴.....	برای مطالعه بیشتر.....
۱۱۵.....	۹. جایگزین‌های فلسفه.....
۱۱۶.....	بی‌اعتنایی.....
۱۱۷.....	شکاکیت.....
۱۲۴.....	جزم‌اندیشی.....
۱۲۸.....	انزوا.....
۱۳۱.....	فلسفه مهم و گریزناپذیر است.....
۱۳۱.....	ما مسئول باورهای مان هستیم.....
۱۳۳.....	فلسفه، نه دشمنی.....
۱۳۳.....	یادداشت‌ها.....
۱۳۴.....	برای مطالعه بیشتر.....

بخش دوم: معرفت‌شناسی

۱۳۷.....	۱۰. صدق چیست؟.....
۱۳۸.....	کاربردهای غیر معرفتی «true»/«صادق».....
۱۳۸.....	امور صادق یا کاذب.....
۱۳۹.....	ماهیت صدق.....
۱۳۹.....	آنچه موجب صدق یا کذب گزاره‌ای می‌شود.....
۱۴۱.....	دیدگاه‌های رقیب درباره صدق.....
۱۴۴.....	چرا صدق/ حقیقت مهم است.....
۱۴۵.....	سه قانون برای تفکر.....
۱۴۷.....	شش منبع برای صدق.....

۱۵۱.....	یادداشت‌ها
۱۵۱.....	برای مطالعه بیشتر
۱۵۳.....	۱۱. معرفت چیست؟
۱۵۳.....	امید
۱۵۴.....	ایمان
۱۵۶.....	باور مبتنی بر شاهد
۱۵۷.....	باور صادق مبتنی بر شاهد
۱۵۸.....	باور موجّه
۱۵۸.....	باور صادق موجّه
۱۵۹.....	نظریه توجیه معرفت
۱۶۰.....	نظریه علیّ معرفت
۱۶۳.....	برای مطالعه بیشتر
۱۶۵.....	۱۲. منطق - شناخت و ارزشی راهین
۱۶۶.....	برهان چه معنایی در منطق دارد؟
۱۶۹.....	برهان قیاسی
۱۷۴.....	برهان استقرایی
۱۷۹.....	یادداشت‌ها
۱۸۰.....	برای مطالعه بیشتر

بخش سوم: نظریه ارزش

۱۸۳.....	۱۳. ارزش‌شناسی و سعادت
۱۸۵.....	انسان ذاتاً سعادت‌جوست
۱۸۸.....	تعریف ارسطو از سعادت
۱۸۹.....	انتقادهایی بر نظریه سعادت
۱۹۵.....	ارزش‌شناسی: ماهیت و اهداف آن
۱۹۶.....	خوبی لذت در مقابل لذت از خوبی
۱۹۷.....	سه نوع مفهوم خوبی
۲۰۰.....	نظریه تعامل تجربه
۲۰۰.....	نظریه مجموعه گزینه‌های بدیل
۲۰۲.....	چهل به عنوان علت تامه، تعقل به عنوان درمان

۲۰۵.....	محاسبه لذت جرمی بنتمام.....
۲۱۰.....	نقد‌های جان استوارت میل بر بنتمام.....
۲۱۱.....	ارزش‌های ذاتی و ارزش‌های ابزاری.....
۲۱۵.....	خلاصه‌ای از مفاهیم مندرج در نظریه ارزش.....
۲۱۶.....	یادداشت‌ها.....
۲۲۰.....	برای مطالعه بیشتر.....
۲۲۱.....	۱۴. فلسفه اخلاق و اخلاق.....
۲۲۳.....	خوب و بد؛ درست و غلط؛ منفعت شخصی و اخلاق.....
۲۲۵.....	معانی مختلف درست و غلط.....
۲۲۶.....	نییهیلیسم اخلاقی.....
۲۲۹.....	نسبیت‌گرایی اخلاقی.....
۲۲۹.....	نسبیت‌گرایی فردی.....
۲۳۲.....	نسبی‌گرایی جمعی.....
۲۳۷.....	مطلق‌گرایی اخلاقی.....
۲۴۳.....	نظریه‌های خدامحورانه اخلاق.....
۲۴۴.....	اخلاق مبتنی بر فرمان الاهی.....
۲۴۷.....	اخلاق موجود کامل.....
۲۵۱.....	اخلاق عقل‌گرایانه (وظیفه‌شناسانه).....
۲۵۴.....	اخلاق ایثارگرایانه (فایده‌باور).....
۲۵۸.....	سعادت‌گرایی عام و سعادت اخلاقی.....
۲۶۳.....	چرا باید اخلاقی باشیم؟.....
۲۶۸.....	نیاز به تربیت اخلاقی.....
۲۷۷.....	یادداشت‌ها.....
۲۷۸.....	برای مطالعه بیشتر.....

بخش چهارم: مابعدالطبیعه

۲۸۳.....	۱۵. جبر و اختیار.....
۲۸۴.....	آیا ما می‌توانیم آنچه را که باید انجام بدهیم انجام بدهیم؟.....
۲۸۶.....	واژه‌ها، مفاهیم، دیدگاه‌ها، توجیه‌ها و نقدها.....
۲۸۹.....	انسان‌شناسی فلسفی.....

اختیار [آزادی] ذهنی [درونی] و عینی [برونی].....	۲۸۹
آزادی‌باوری [اختیارباوری].....	۲۹۲
جبرباوری عام.....	۲۹۸
جبرباوری الهی.....	۲۹۹
جبرباوری طبیعت‌گرایانه.....	۳۰۱
جبرباوری خفیف (سازگاری‌گرایی).....	۳۰۷
جبرباوری تمام‌عیار (ناسازگاری‌گرایی).....	۳۱۱
نقدها.....	۳۱۵
یادداشت‌ها.....	۳۲۱
برای مطالعه بیشتر.....	۳۲۴
۱۶. مسئله ذهن و بدن.....	۳۲۵
همکنشی دوگانه‌انگاری.....	۳۲۷
دوگانه‌انگاری.....	۳۲۷
دلایلی برای دوگانه‌انگاری.....	۳۲۹
همکنشی: چهار نوع سببیت.....	۳۳۲
نقدها.....	۳۳۳
اصالت موقعیت.....	۳۳۸
توازی‌گرایی.....	۳۳۹
نقدها.....	۳۴۰
پدیدارباوری فرعی/پی فنومنالیسم.....	۳۴۱
نقدها.....	۳۴۶
وحدت‌گرایی مادی.....	۳۴۸
نقدها.....	۳۵۴
وحدت‌گرایی ذهنی.....	۳۶۲
نقدها.....	۳۶۸
وحدت‌گرایی خنثی.....	۳۷۰
نقدها.....	۳۷۲
پدیدارگرایی.....	۳۷۴
یادداشت‌ها.....	۳۷۵
برای مطالعه بیشتر.....	۳۷۶

۳۷۷.....	۱۷. خداباوری فلسفی
۳۷۸.....	اصطلاح‌شناسی: چندخداباوری، خداباوری طبیعی، خداباوری دینی، همه‌خداباوری،
۳۷۸.....	خداناباوری، لادری‌گری
۳۷۸.....	جهان‌بینی‌های فلسفی
۳۸۲.....	باورهای نرم و سخت
۳۸۴.....	خداباوری دینی و فلسفی
۳۸۵.....	چگونه می‌توان گفت خدا چیست؟
۳۸۹.....	چهار دلیل برای اعتقاد به وجود خدا
۳۹۷.....	یادداشت‌ها
۳۹۸.....	برای مطالعه بیشتر
۳۹۹.....	۱۸. ماده‌باوری مابعدالطبیعی
۴۰۰.....	نقد‌های براهین باور به خدا
۴۰۲.....	چهار برهان علیه وجود خدا
۴۰۷.....	ماده‌باوری به عنوان یک جهان‌بینی
۴۰۷.....	معنای عمومی و معنای فیزیکی
۴۰۸.....	براهین به نفع ماده‌باوری
۴۰۸.....	لوازم و نتایج ماده‌باوری
۴۰۹.....	سرچشمه‌های تاریخی ماده‌باوری مابعدالطبیعی
۴۱۱.....	دو نوع ماده‌باوری مدرن: مارکسیسم و طبیعت‌باوری
۴۱۵.....	یادداشت‌ها
۴۱۵.....	برای مطالعه بیشتر
۴۱۷.....	۱۹. ایدئالیسم مابعدالطبیعی
۴۱۸.....	ایدئالیسم رایج و ایدئالیسم مابعدالطبیعی
۴۱۹.....	توجیه عام ایدئالیسم مابعدالطبیعی
۴۲۲.....	ایدئالیسم ذهنی (خداوارانه): برکلی و هارتسهورن
۴۲۳.....	ایدئالیسم عینی (همه‌خداانگاری): هگل
۴۲۸.....	نقد‌ها
۴۲۹.....	پدیدارگرایی
۴۳۲.....	خودانگاری و مسئله اذهان دیگر
۴۳۳.....	نیست‌انگاری مابعدالطبیعی

۴۳۳.....	نقدها
۴۳۴.....	چرا دیدگاه‌های دیوانه‌وار؟
۴۳۶.....	نقدهای خودانگاری
۴۴۰.....	چشم‌اندازهای بیابانی و جنگل‌های گرمسیری
۴۴۱.....	قبول، اصلاح، یا جایگزینی یک جهان‌بینی
۴۴۲.....	یادداشت‌ها
۴۴۳.....	برای مطالعه بیشتر

بخش پنجم: ملاحظات پایانی

۴۵۱.....	برای مطالعه بیشتر
۴۵۳.....	فهرست اعلام

به نام خداوند جان و خرد

اینک که پس از گذشت حدود ده سال از ترجمه اولیه کتاب *Thinking philosophically* قرار بر انتشار آن است، مترجم بر خود لازم می‌بیند از کسانی که به نحوی او را در این مسیر مشمول لطف خود قرار داده‌اند، یاد و سپاسگزاری کند.

در ابتدا باید از جناب آقای منصور شمس یاد کنم که مُشوقِ اولی و دائمی این‌جانب در ترجمه این کار بودند. دوم از جناب آقای هومن پناهنده که فصول اولیه کتاب را خدمت‌شان هایل به کردیم. همچنین باید از آقایان محمد امجد - مدیر نشر ناقد - و حسین پایا - مدیر نشر طرح نو - که در دوره‌ای از زمان قرار بود این کتاب را منتشر کنند، تشکر کنم؛ اما سرنوشت بر این رقم خورد که این کتاب در انتشارات دانشگاه ادیان رنگ انتشار به خود ببیند که بدون پیگیری‌های مجذانه جناب آقای دکتر بهروز حدادی، معاون پژوهشی سابق دانشگاه ادیان و مذاهب، این مهم میسر نبود. همچنین باید از دوستانم مرتضی کاردر، عباس مهدوی، بهرام علی‌زاده، برادر حسین کیوانفر و نیز همسر عزیزم که هر یک، بخش‌هایی از ترجمه را خواندند و پیشنهادهای مفیدی ارائه کردند، قدردانی کنم. این سپاس‌نامه را با یاد دوست درگذشته‌ام مرحوم محمدرضا اسدی که سوز فراق ناگهانی‌اش همچنان با من است، به پایان می‌برم.

محمد کیوانفر

بهار ۱۳۹۳

مقدمه‌ای برای مدرسان

همکار گرامی

از اینکه تصمیم گرفته‌اید یا در این فکرید که کتاب حاضر را به عنوان متن درسی انتخاب کنید، مفتخرم. در این کتاب من بسیاری از مفاهیم و دیدگاه‌های فلسفی را مطرح و سعی کرده‌ام تا خواننده را با تفکر در مسائل فلسفی درگیر کنم و بر آن بوده‌ام تا خواننده را آماده کنم یا این انگیزه را به او بدهم که مشارکتی سازنده در مباحث فلسفی داشته باشد.

اساس این کتاب، رس‌گفتارهایی است که به عنوان مقدمه برای درس فلسفه ایراد کرده‌ام؛ گرچه آنها را به نحو گسترده‌ای بسط داده و اصلاح کرده‌ام. با بر روی کاغذ آوردن بخش بیشتر مطالب اصلی و لازمی که می‌خواستم در درس گفتار ارائه بدهم، زمان بیشتری از کلاس آزاد می‌شود و در نتیجه، دانشجویان فرصت بیشتری برای بحث‌های پیاپی و مطالب و معرفی منابع — با خواندن جزوه‌های کوچکی از آنها و تفسیر و بحث درباره آنها خواهند داشت. من پیوسته دانشجویان را با منابع متضاد روبه رو می‌کنم. برای مثال، در بحث سعادت، ارسطو را در برابر شوپنهاور؛ در بحث معرفت بشری، گرگیاس را در برابر هگل؛ در بحث اخلاق باور، کلیفورد را در برابر جیمز؛ در بحث تجربه دینی، برتراند راسل را در برابر کارل یونگ و در بحث وجدان، سقراط را در برابر هابز قرار می‌دهم. گاهی این جزوه‌ها حاوی ایده‌های متضادی است مثل تلقی افلاطون از حلقه گایگس یا بحثی کوتاه میان سقراط و تراسیماخوس در باب عدالت. در مواقعی هم این جزوه‌ها از منظری می‌توانند توضیح‌دهنده و روشنگر باشند، مثل تمثیل غار افلاطون که همیشه با آن دوره درسی‌ام را شروع می‌کنم و در خلال دوره نیز به مناسبت به آن ارجاع می‌دهم. گفت‌وگوهای کوتاه افلاطون و برخی از تأملات دکارت نیز به عنوان مواد کمک درسی در این کتاب به کار می‌آیند.

افزون بر فهرستی که در ابتدای کتاب می‌بینید، در ابتدای هر فصل نیز فهرست تفصیلی ای آورده‌ام. اگر دانشجویان پیش از ورود به فصل این فهرست را بخوانند و درباره‌اش تأمل کنند دچار سردرگمی کمتری می‌شوند و درک بهتری پیدا می‌کنند از اینکه چگونه مفاهیم، دیدگاه‌ها و موضوعات مختلف با یکدیگر پیوند دارند و به تبع آن، به فهم بهتری از مطالب فصل می‌رسند. همچنین اگر دانشجویان از این فهرست به عنوان راهنمای مطالعه برای آمادگی جهت شرکت در امتحان بهره بگیرند - مثلاً موضوعات مطرح شده را به صورت سؤال درآورند - هم به فهم بهتری از موضوعات و مسائل مهم می‌رسند و هم این که در آزمون‌ها موفق‌تر خواهند بود. در نهایت، مطالعه فهرست فصل‌ها به دانشجویان کمک می‌کند که درک بهتری داشته باشند از اینکه در کجا قرار دارند و به کجا می‌روند و اینکه بیان موضوعات مختلف فلسفی چگونه پیوندی برقرار است.

ریچارد کریل*

* ریچارد کریل استاد فلسفه و دین در کالج ایتالیا است. او در گذشته رئیس انجمن فلسفه ایالت نیویورک بوده است. از دیگر آثار او می‌توان به این دو اثر اشاره کرد:

Religion and Doubt (1991)

Divine Impassibility (1986)